

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **M. R.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, proti nečinnosti a rozhodnutím žalovaného č.j. MPSV-UM/2958/12/9S-JMK, MPSV-UM/2963/12/9S-JMK, MPSV-UM/2959/12/9S-JMK, MPSV-UM/2950/12/9S-JMK, MPSV-UM/3074/12/9S-JMK, MPSV-UM/3072/12/9S-JMK, MPSV-UM/3095/12/9S-JMK, MPSV-UM/3071/12/9S-JMK, MPSV-UM/2986/12/9S-JMK, MPSV-UM/2985/12/9S-JMK, MPSV-UM/3073/12/9S-JMK, MPSV-UM/3076/12/9S-JMK, MPSV-UM/3077/12/9S-JMK, MPSV-UM/3127/12/9S-JMK, MPSV-UM/3128/12/9S-JMK, MPSV-UM/3129/12/9S-JMK, MPSV-UM/3132/12/9S-JMK, MPSV-UM/3130/12/9S-JMK, MPSV-UM/3141/12/9S-JMK, MPSV-UM/3143/12/9S-JMK, MPSV-UM/3144/12/9S-JMK, MPSV-UM/3142/12/9S-JMK, MPSV-UM/3148/12/9S-JMK, MPSV-UM/3139/12/9S-JMK, MPSV-UM/3318/12/9S-JMK, MPSV-UM/3319/12/9S-JMK, MPSV-UM/3404/12/9S-JMK, MPSV-UM/3403/12/9S-JMK, MPSV-UM/3402/12/9S-JMK, MPSV-UM/3131/12/9S-JMK, MPSV-UM/2984/12/9S-JMK, MPSV-UM/3135/12/9S-JMK, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 12. 9. 2012, č. j. 41 A 23/2012 - 15,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost proti výroku I. napadeného usnesení **se odmítá.**
- II. Kasační stížnost proti výroku II. napadeného usnesení **se zamítá.**
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedené usnesení Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), jímž byl pod výrokem I. zamítnut jeho návrh na vydání předběžného opatření a pod výrokem II. zamítnuta jeho žádost o ustanovení právního zástupce v řízení o ochraně proti nečinnosti a o přezkoumání výše citovaných rozhodnutí žalovaného.

Stěžovatel podal dne 6. 6. 2012 v řízení před krajským soudem návrh na vydání předběžného opatření, neboť se nachází v situaci sociálního vyloučení, má zdravotní potíže a doposud neobdržel žádné prostředky ani jídlo, které nezbytně potřebuje. Současně požádal s ohledem na svou nemajetnost i o ustanovení zástupce z řad advokátů.

Krajský soud návrhu stěžovatele na vydání předběžného opatření nevyhověl, neboť neshledal, že by pro takový postup byly splněny zákonné podmínky dle § 38 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Své rozhodnutí odůvodnil tím, že ač v potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech stěžovatel uvedl, že nemá žádné příjmy z pracovního ani jiného obdobného poměru, není zaměstnán a je veden u Úřadu práce Brno jako uchazeč o zaměstnání, nemá příjmy z podnikání či jiné samostatně výdělečné činnosti, z hmotného a sociálního zabezpečení ani jiné příjmy a nevlastní majetek vyšší hodnoty, krajský soud z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2012, č. j. 3 Ads 187/2011 – 33, zjistil, že stěžovatel byl v poměrně nedávné minulosti spoluvlastníkem nemovitostí, které neužíval pro potřeby svého bydlení, zároveň byl vlastníkem několika bankovních účtů, o nichž nyní tvrdí, že neexistují. Vzhledem k tomu, že výše uvedené zjištění o své nedávné majetkové situaci stěžovatel soudu nijak nevysvětlil a nedoložil potřebná potvrzení či jiné dokumenty, které by dosvědčovaly, že již vlastníkem nemovitostí a výše uvedených účtů není, krajský soud shledal, že nebyly naplněny podmínky pro vydání předběžného opatření z důvodů tvrzených stěžovatelem, a tedy ani zákonné podmínky pro vydání předběžného opatření dle § 38 odst. 1 s. ř. s.

Krajský soud zamítl rovněž žádost žalobce o ustanovení advokáta. Podle soudu nejde o věc skutkově složitou a ustanovení advokáta k ochraně žalobcových zájmů není nezbytně třeba. Žaloba netrpí vadami, které by bránily jejímu projednání. Žalobce rovněž nesplňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, neboť – jak vyplývá ze správního spisu – na jednom z účtů znějících na jeho jméno byla ke dni 1. 7. 2010 finanční hotovost ve výši 502.078 Kč.

Žalobce tak nesplnil svoji procesní povinnost doložit soudu, že nemá dostatečné prostředky na úhradu právního zastoupení v řízení, neboť pro svá tvrzení nedoložil žádné konkrétní podklady. Jeho tvrzení tak v kontextu s obsahem správního spisu vyznívají nepřesvědčivě a nevěrohodně. Soud přitom nemůže zjišťovat tyto skutečnosti z úřední povinnosti, neboť zásada vyšetřovací se zde neuplatní.

V kasační stížnosti žalobce namítá, že je nemajetný, nemá žádný příjem, uchází se o zaměstnání u Úřadu práce a je bez finančních prostředků. Krajský soud prováděl zjišťování jeho majetkových poměrů mimo rozhodné období, postupoval tak protiprávně, neboť ke zjišťování uvedených skutečností nedal žalobce souhlas. Vzhledem k tomu, že jej zdržování při vyřizování dávky pomoci v hmotné nouzi ohrožuje na zdraví, dal žalobce u krajského soudu též návrh na vydání předběžného opatření, soud však o něm dosud

nerozhodl. Proto podává návrh na vydání předběžného opatření též u Nejvyššího správního soudu. Za účelem doplnění a upřesnění kasační stížnosti žádá žalobce také o ustanovení zástupce pro toto řízení, neboť z důvodu své nemajetnosti si nemůže zástupce zvolit sám a potřebuje ho přitom k tomu, aby mohl řádně uplatňovat svoje ústavní práva u soudu.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval kasační stížností proti výroku I. napadeného usnesení, a to předně otázkou její přípustnosti ve smyslu § 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s. Po posouzení této otázky dospěl k závěru, že kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu, jímž byl zamítnut návrh stěžovatele na vydání předběžného opatření, přípustná není a nelze ji tedy věcně projednat.

Důvody nepřípustnosti kasační stížnosti jsou upraveny v ustanovení § 104 s. ř. s. Podle odst. 3 písm. c) tohoto ustanovení je nepřípustná kasační stížnost proti rozhodnutí, které je podle své povahy dočasné. Rozhodnutí o předběžném opatření je rozhodnutím, které slouží k zatímní (tj. přechodné) úpravě poměrů účastníků (§ 38 odst. 1 s. ř. s.), a to do doby, než se změní poměry nebo než bude pravomocně rozhodnuto o věci samé. Předběžné opatření zaniká nejpozději dnem, kdy se rozhodnutí soudu, jímž se řízení končí, stalo vykonatelným (§ 38 odst. 4 s. ř. s.).

Rozhodnutí o předběžném opatření je tedy rozhodnutím dočasným, neboť předběžné opatření má pouze omezené trvání. Uvedený právní názor vyslovil Nejvyšší správní soud poprvé již v rozsudku ze dne 28. 1. 2004, č. j. 1 Ans 2/2003 – 35, jedná se tedy o jeho dlouhodobou a stabilní judikaturu, o nemožnosti podat kasační stížnost byl ostatně navrhovatel poučen i napadeným usnesením krajského soudu.

Na základě výše uvedeného tedy Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost z důvodu její nepřípustnosti ve smyslu ustanovení § 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a § 120 s. ř. s.

Co se týká návrhu stěžovatele na vydání předběžného opatření v řízení o kasační stížnosti, zde je třeba uvést, že Nejvyšší správní soud není k takovému rozhodnutí věcně příslušný. Kasační stížnost v daném případě směřuje proti procesním rozhodnutím krajského soudu a řízení o žalobě tak stále probíhá. Jediným věcně příslušným subjektem k posouzení tohoto návrhu je tedy krajský soud. Vzhledem k tomu, že o podané kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud rozsudkem, nezahrnoval již výše uvedené do výroku tohoto rozhodnutí.

V dalším přezkoumal Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, jímž byla zamítnuta žádost stěžovatele o ustanovení právního zástupce. [Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu přitom v řízení před Nejvyšším správním soudem o kasační stížnosti žalobce proti usnesení krajského soudu, jímž byl zamítnut návrh na ustanovení zástupce, není nedostatek právního zastoupení důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 - 41, publ. pod č. 486/2005 Sb. NSS).] Po zvážení věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost proti výroku II. napadeného usnesení není důvodná.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci dvě platí v takovém případě stát.

Ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. pak umožňuje osvobodit účastníka na jeho žádost zčásti a ve výjimečných případech zcela od povinnosti platit soudní poplatek, pokud doloží, že nemá dostatečné prostředky. Důkazní povinnost zde tedy leží na žadateli, který se domáhá beneficia svého zastoupení na účet státu. Jestliže má soud na základě obsahu správního spisu pochybnosti o údajích, které mu zatím žadatel poskytl a považuje za nutné, aby příjmové či majetkové poměry účastníka byly prokazatelněji doloženy, a za tím účelem vyzve žadatele k doložení dalších důkazů, je dotýčný povinen výzvě soudu vyhovět. Soud přitom při zjišťování příjmových a majetkových poměrů účastníka není vázán žádným rozhodným obdobím (to žalobce zřejmě zaměnil s předpisy na úseku pomoci v hmotné nouzi), za důkaz může sloužit vše, co vede k utvoření komplexního skutkového základu pro posouzení podmínek pro osvobození od soudního poplatku.

Nejvyšší správní soud proto považuje postup krajského soudu za zcela adekvátní, nevykazující žádné známky pochybení, tím spíše pak nezákonnosti či dokonce trestného činu. Naopak u žalobce je zřejmé, že nesplnil svoji procesní povinnost a požadované důkazy ke zjištění svých příjmových a majetkových poměrů nepředložil. Za této situace je ovšem na místě závěr, že předpoklady pro osvobození od soudních poplatků u něj nejsou dány.

Je proto na místě uzavřít, že rovněž výrok II. napadeného usnesení krajského soudu netrpí vadami tvrzenými žalobcem, a Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. V řízení o kasační stížnosti byl jediným účastníkem (kasační stížnost byla podána proti procesnímu usnesení krajského soudu vydanému v dosud probíhajícím řízení o žalobě s účinky jen vůči jeho osobě), o nákladech žalovaného proto soud nerozhodoval.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 8. ledna 2013

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda

senátu